

Retouradres: Anna van Buerenplein 41, 2595 DA DEN HAAG

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (het Ministerie)

Datum	27 maart 2025	Contactpersoon	N. van den Bos
Onderwerp	Consultatie Kaderwet Rijksinspecties	E-mail	nelleke.van.den.bos@elementnl.nl

Geachte heer, mevrouw,

Element NL behartigt de gemeenschappelijke belangen van bedrijven die een vergunning hebben voor de opsporing en winning van aardolie en aardgas in Nederland en op het Nederlandse deel van het continentale plat.

Inleiding

Element NL waardeert de gelegenheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel Kaderwet Rijksinspecties (het **Conceptwetsvoorstel**). Element NL onderschrijft het belang van veiligheid en goed toezicht voor de sector. Het toezicht op de opsporing en winning van aardolie en aardgas wordt onder meer uitgevoerd door SodM. Het Conceptwetsvoorstel zal betrekking hebben op dit toezicht. In die context wil Element NL een aantal punten naar voren brengen die voor de sector belangrijk zijn. Element NL steunt de ambities om de onafhankelijke positie van de rijksinspecteurs te verstevigen. Element NL wil hierbij wel aandacht vragen voor heldere procedures en een heldere verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden, alsmede een helder raamwerk voor de verschillende bevoegdheden van de beleidsmaker en de toezichthouder.

De sector vraagt hierbij specifiek aandacht voor de volgende punten:

- Rolverdeling SodM en de Minister van Klimaat en Groene Groei
- Totstandkoming werkprogramma
- Meetbaarheid en effect toezicht

Rolverdeling SodM en de Minister van Klimaat en Groene Groei

Artikel 126 Mijnbouwwet maakt duidelijk dat SodM onder verantwoordelijkheid van de Minister van Klimaat en Groene Groei (de **Minister**) valt. Het uitgangspunt is daarbij dat de Minister de regels vaststelt en SodM toezicht houdt op de naleving van die regels en daarnaast de Minister adviseert bij besluiten die de Minister neemt inzake Mijnbouw. Element NL verwelkomt de herbevestiging van dit uitgangspunt in de MvT waarin wordt gesteld dat de Minister – samen met het parlement – bijvoorbeeld via wetgeving de wettelijke basis, de taken en kaders bepaalt voor het toezicht en de bevoegdheden van inspecties. Met het onderhavige wetsvoorstel houdt de Minister de bevoegdheid om beleidsregels te stellen en een rijksinspectie algemene aanwijzingen te geven voor de toepassing van wet- en regelgeving en werkwijze.

De sector constateert dat in de praktijk verwarring kan ontstaan/ontstaat over deze rolverdeling. Het Conceptwetsvoorstel beschrijft in artikel 10 de mogelijkheid voor de beleidsinhoudelijk verantwoordelijke minister om de leiding van de rijksinspectie mandaat te verlenen om beleidsregels vast te stellen over bevoegdheden die de rijksinspectie in mandaat uitoefent.

De sector ziet graag verduidelijkt in welke gevallen de Minister een rijksinspectie een mandaat zou kunnen verlenen om beleidsregels vast te stellen binnen het hiervoor genoemde uitgangspunt. Element NL pleit ervoor dat de leiding van een rijksinspectie minimaal het toetsingskader van het Adviescollege Toetsing Regeldruk doorloopt bij het ontwerpen van een beleidsregel.

Totstandkoming werkprogramma

Element NL wijst op Artikel 12 van het Conceptwetsvoorstel waarin wordt beschreven hoe het werkprogramma van een rijksinspectie (zoals SodM) tot stand komt. Daarin wordt gesteld dat het werkprogramma gebaseerd moet zijn op (...) *een door de rijksinspectie gehanteerde risicoanalyse voor de verschillende aandachtsvelden en taken van de rijksinspectie (...)*. Element NL vraagt aandacht voor inzicht in en een dialoog over de risicoanalyse waarop een inspectie het werkprogramma baseert. Vanuit het oogpunt van veiligheid en effectief toezicht dient risico gestuurd en proportioneel toezicht het uitgangspunt te zijn.

Daarbij is van belang dat als een toezichthouder zelf de scope van het werkterrein uitbreidt, bijvoorbeeld in een werkprogramma, de Minister zich uitspreekt over de wenselijkheid daarvan. Element NL leest bijvoorbeeld in het werkprogramma van SodM dat zaken als burgerperspectief, financieel toezicht etc. worden toegevoegd aan de scope van het toezicht op de sector. Hoewel dit relevante aspecten zijn, vragen wij ons af of de wetgever bedoeld heeft dat deze rollen door SodM worden opgepakt.

De situatie waarin een rijksinspectie zonder toezicht het werkprogramma en beleidsregels, met bijbehorend budget, kan samenstellen, is ongewenst en leidt tot onvoorspelbaar en mogelijk niet proportioneel toezicht.

Meetbaarheid en effect van toezicht

Element NL vraagt tot slot aandacht voor een vorm van effectmeting van een rijksinspectie om zodoende na te gaan of de doelstellingen daadwerkelijk worden bereikt. Dit zou kunnen als onderdeel van de in het Conceptwetsvoorstel genoemde periodieke evaluatie van een rijksinspectie. Deze evaluaties kunnen beleidsmakers, toezichthouder en onder toezicht gestelden inzicht geven in de effectiviteit en proportionaliteit van het toezicht.

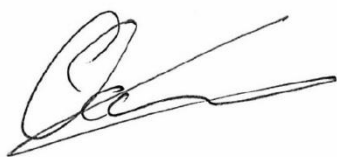
Element NL zou tevens in overweging willen geven een klachten- en beroepsprocedure te introduceren als onderdeel van het kwaliteitsbeleid van een rijksinspectie. Dit zou kunnen bijdragen aan de vergroting van de transparantie binnen een rijksinspectie, alsmede de continue verbetering van processen, het tijdig signaleren van problemen en knelpunten en een verhoging van vertrouwen.

Als specifiek onderdeel van de kwaliteitsborging bepaalt het Conceptwetsvoorstel dat een commissie van advies wordt ingesteld voor een rijksinspectie die onder meer de leiding van een rijksinspectie adviseert over de (uitkomsten van de) periodieke evaluaties. De commissie van advies functioneert in die zin als een klankbord voor de leiding van de rijksinspectie en geeft haar gevraagd en ongevraagd advies. Element NL vraagt aandacht voor de samenstelling van de commissie van advies met het oog op de in de MvT beschreven functie van de commissie van advies. Om de onafhankelijkheid en objectiviteit daarvan te waarborgen is het belangrijk dat samenstelling divers is en voordracht niet (uitsluitend) plaatsvindt door de Rijksinspectie zelf.

Tot slot

Element NL is graag bereid tot een nadere toelichting op deze zienswijze. Veel waarde wordt gehecht aan de continuering van de constructieve dialoog tussen Element NL en de overheid en andere stakeholders.

Met vriendelijke groet,

Arendo Schreurs
Directeur